

(as a country &c.); not restrained, curbed, controlled, °आत्मन्; °इन्द्रिय of uncontrolled soul or passion. -तः 1 N. of Viṣṇu or Śiva or of Buddha. -2 N. of a powerful antidote, or a poisonous sort of rat. -(pl.) A class of deities in the first Manvantara cf. परमात्मन्यात्मनि च त्रिषु स्यादस्फुटः। अपराजितविष्णुवीशपरमात्मसु कथ्यते ॥ Nm. -Comp. -आपीडः having an invincible crown; N. of a king. -केशकम्बलः Name of one of the six chief heretical teachers. (mentioned in Buddhist texts as contemporaries of Buddha.) -बला N. of a Jain deity who acts under orders from the Arhat Ajita. -विक्रमः 'of unsubdued power', N. of Chandragupta II.

अजिनम् [अजति क्षिपति रज आदि आवरणेन; अज्-इनच्, अजे-रज च Un. 2. 48, वीभाववाचनार्थम्] 1 the (hairy) skin of a tiger, lion, elephant &c., especially of a black antelope (used as a seat, garment &c.); अथाजिनाषाढधरः Ku. 5. 30, गजाजिनं शोणितबिन्दुवर्षि च 67, Ki. 11. 15; ऐणेयेनाजिनेन ब्राह्मणं रौरवेण क्षत्रियम् अजिनेन वैश्यम् Āśval. -2 A sort of leather bag or bellows. -Comp. -पत्रा -त्री -त्रिका [अजिनं चर्म इव सुस्निग्धं पत्रं पक्षी यस्याः सा, गौरा° डीषु स्वार्थे कन्] a bat. -फला [अजिनं भोज्यं फलं यस्याः सा] N. of a plant (भल्लाकारफले वृक्षः). -योनिः [अजिनस्य योनिः प्रभवः] a deer, an antelope. -वासिन् a. [अजिनं वस्ते, वस्-णिनि] clad in an antelope-hide. -सन्धः [अजिनं सन्दधाति a furrier.

अजिरः a. [अज् गतौ किरन् वीभावभावः Un. 1. 53.] Quick, swift (शीघ्र) -रः 1 A sort of mouse, hairy mole. -2 A kind of ceremony in pronouncing curses -रम् 1 A court-yard, an enclosed space, arena; उट-जाजिरप्रकीर्ण K. 39, आस्थाननिकेतनाजिरम् Ki. 1. 16; so रणं सावित्र इति विख्यातः प्रविशेश रणाजिरम् Rām. 7. 27. 34 गृह° &c. -2 The body. -3 Any object of sense. -4 The wind, air. -5 A frog. -रा 1 N. of a river. -2 N. of Durgā. -रः N. of a snake-priest. -Comp. -आधिराज [कर्म°] Ved. 'a quick emperor', epithet of death. -शोचिस् a. [अजिरं शोचिर्यस्य] glittering, having tremulous or flashing light.

अजिरीय a. [अजिरम् उत्करा°छ] Connected with a court.

अजिह्व a. [न. त.] 1 Straight. -2 Upright, straightforward, honest; अजिह्वामशठां शुद्धां जीवित् ब्राह्मणजीविकाम Ms. 4. 11, 7. 32; °गामिभिः Śi. 1. 63 straight and honest, 3. 57, 9. 62 cf. अजिह्वः सक्ततावृजौ । Nm. -ह्वः 1 A frog. -2 A fish (probably a corruption of अजिह्व below). -Comp. -ग a. [उप. स.] going straight on; व्रजेदिशम-जिह्वगः Ms. 6. 31 (-गः) an arrow.

अजिह्वः [न. ब.] A frog (which is supposed to have been deprived of its tongue by the curse of Agni whom frogs had offended.)

अजीकवम् [अज्या शरक्षेपणेन कं ब्रह्मणं वाति प्रीणाति वा-क] Siva's bow.

सं. इ. को....५

अजीर्गर्तः [अज्यै गमनाय गर्तम् अस्य] 1 (One that has a hole to go into) a serpent. -2 N. of a Brāhmaṇa in the family of भृगु and father of शुनःशेप.

अजीत a. [न. त.] Not faded or withered, not faint. -Comp. -पुनर्वर्ण्यम् N. of a two-fold rite to be performed by Kṣatriyas (अप्राप्तप्राप्तिकरणार्थं विधिः).

अजीतिः f. Prosperity, freedom from decay.

अजीर्ण a. Undigested; undecomposed. -र्णम्, -र्णिः f. 1 Indigestion; अजीर्णे भेषजं वारि जीर्णे वारि बलप्रदम्, अजीर्णे भोजनं विषम्; कैरजीर्णभयाद् भ्रातर्भोजनं परिहीयते H. 2. 57, Ms. 4. 121. -2 Vigour, energy, absence of decay.

अजीव a. [न. ब.] Devoid of life; lifeless, as a jar or a dead person. -वः [न. त.] 1 Non-existence, death. -2 (With Jainas) All that is not a living soul, i. e. the whole of जड or inanimate and un sentient substance (opp. जीव).

अजीवन a. [न. ब.] Devoid of livelihood. -नम् Non-existence, death.

अजीवनिः f. [न-जीव्-अनि P. III. 3 112] 1 Death, non-existence (used as an imprecation); अजीवनिस्ते शठे भूयात् Sk. may death seize thee, rogue! mayest thou cease to live! cf. also अभावे भवतां योऽस्मिन् जीवेत्तस्यास्त्व-जीवनिः । Bk. 7. 77.

अजुर-र्य a. [अज्-कुरच् न व्यादेशः] Ved. Not subject to decay or old age; strong, very swift or speedy. अवकक्षिणं वृषभं यथाऽजुरम् Rv. 8. 1. 2.

अजुष्टि f. Non-enjoyment; feeling of dissatisfaction or disappointment.

अजेय a. [न. त.] Not fit to be conquered. -यम् A sort of medicinal preparation of ghee said to serve as an antidote; पिबेत् घृतमजेयाख्यम् Sus.

अजोष a. [न. त.] Not gratified or satisfied.

अज्जु (ज्जू) का [अर्जयति या सा, अज्जु-ऊक, षष्ठी रकारस्य जत्वम् Tv.] A courtesan (used only in dramas.).

अज्जलम् (see अज्जलम्).

अज्जटा [Said to be fr. अज्] N. of a plant भूम्यामलकी Flacourtia Cataphracta. (Mar. मुईआंबळी.)

अज्जलम् 1 A shield. -2 A live coal.

अज्ञ a. [न जानाति, ज्ञा-क. न. त.] 1 Not knowing, unaware of, unconscious, devoid of knowledge or experience; अज्ञो भवति वै बालः Ms. 2. 153; ज्ञाज्ञौ (ज्ञः ईश्वरः अज्ञः जीवः) the knowing and unknowing, supreme and individual soul. -2 Ignorant, unwise, foolish, silly, stupid (said of men as well as animals); अज्ञः सुखमाराध्यः Bh. 1. 3, Pt. 2. 3. -3 Inanimate; not endowed with the power of understanding (अचेतन.)

अज्ञका [स्वार्थे कन्] An ignorant woman.

